

Beogradske Novine

Broj 21.

BEOGRAD, četvrtak 17. februara 1916.

GODIŠTE II.

UREDNIŠTVO i UPRAVA: BEOGRAD, ČUBRINA ULICA 3.,
TISKARA: ULICA VUKA KARADŽIĆA br. 26.

SVI SE DOPISI ŠALJU NA ADRESU:
„BEOGRADSKE NOVINE“, ETAPNA POŠTA 131.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog general štaba.

K. B. Beč, 16. februara.

Iz glavnog stana ratne štampe se javlja:

Rusko i balkansko bojište:

Nema ničeg novog.

Talijansko bojište:

Nastavljaju se artiljerijske borbe na primorju i na Koruškoj fronti. Na obroncima Doberdaba došlo je takogjer do borbe minama i ručnim granatama. Na Lavoresku je jedna talijanska poljska straža već osmi put izbačena iz njenih položaja. Bojište naših novih položaja u kraju Rombon pokriveno je neprijateljskim lješevima.

podmaršal pl. Höfer.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

K. B. Berlin, 16. februara.

Zapadno bojište:

Englezi su juče tri puta bez uspjeha napali na položaje koje smo mi osvojili jugoistočno od Ypera. Prilikom odbijanja ovih napada zarobili smo oko 100 engleskih vojnika. U Champagni ponovili su Francuzi opet napade i pokušali da povrate izgubljene položaje sjeverozapadno od Tahurei, ali su isada odbijeni kao i u toku prošloga dana.

Balkansko bojište:

Zbog velikih snežnih mećava nisu vođene borbe.

Istočno bojište:

Ništa novo.

Izveštaj turskog glavnog stana.

K. B. Carigrad, 16. februara.

Brzojavni ured „Milli“ javlja iz glavnog stana:

Irakška fronta:

Naši aeroplani bacali su sa uspjehom bombe na neprijateljsku artileriju kod Kut el Amara. Bačeno je 12 bombi, koje su pričinile znatnu štetu neprijatelju. Poslije neuspjeha, koga je neprijatelj pretrpio u borbi kod Batila istočno od Korna, povukao se u neredu, ostavljajući na bojištu veliki broj mrtvih. Gubici, koje je neprijatelj pretrpio u ovoj borbi, iznose 2000 vojnika i 300 konja.

Kavkaska fronta:

U borbama, koje su vođene posljednjih dana, u prkos jake zime i velikoga snijega, ostavio je neprijatelj 5000 mrtvih. Zarobljeno je 60 vojnika.

Dardanelska fronta:

13. februara, pri ulazu u Dardanele, pojavili su se jedan neprijateljski krstaš jedan monitor i jedna torpednjača. Ispalili su bez uspjeha 20 hitaca na Teke Burnu i Seddil Bar, ali su vatrom našeg topništva primorani da se povuku. Kod Adena, u šumi između Osmana i El Saile potpuno je uništena jedna jača neprijateljska izvidnica. Nekoliko vojnika iz ove izvidnice, koji su uspjeli da se spasu, ostavili su sve svoje stvari i pobjegli su prema Šeik Osmanu.

Jedna francuska krstarica potonula.

K. B. Beč, 15. februara.

„Agence Havas“ potvrđuje, da je propala krstarica „Admiral Charner“. U blizini sirijske obale zapažen je jedan splav sa petnaest mornara, od kojih je samo jedan bio živ; taj pripoveda, da se torpedovanje dogodilo 8. februara u 7 sati u jutru i da je krstarica potonula poslije nekoliko minuta ne mogavši spustiti čamac.

Možda je to ona krstarica, o kojoj se pogrješno javilo, da je francuski admiralski brod „Suffren“, koji je tako isto bio torpedovan, a koji se sad nalazi u Toulonu.

Italija neće da uzme učešća na ratnim savjetovanjima entente.

K. B. London, 16. februara.

„Times“ doznaje da je Italija odbila poziv da uzme učešća na redovitim ratnim savjetovanjima entente, koja će se držati u Parizu.

Novi porezi u Engleskoj.

Jedan Asquithov govor.

K. B. London, 16. februars.

U debati o adresi u donjem domu iznio je Asquith kratak pregled o vojničkom i finansijskom stanju. Rekao je, da su saveznici svojim skorašnjim radom na zapadnom frontu više postigli nego što su samo svoj dosadnji front čvrsto održali. Ministar se zatim dotakao uspjeha Engleza i Francuza u Kamerunu. Stanje se je u Mesopotamiji znatno popravilo, pa se nada, da će se obe boračke snage sjediniti i da će se sve što bi moglo izgledati kao ozbiljan britanski poraz otkloniti. Asquith je upozorio na ulogu flote, koja skoro na bezmjernom prostoru nijemo, ali uspješno posao vrši. Engleska je na sadanje ratište poslala deseteru struke ekspedicione borbene snage. Na završetku je saopštio Asquith, da će ministar finansije uskoro podnijeti predlog o porezi. Opterećenje će biti veliko, ali neće biti veće no što se može snositi.

Proklamacija.

Zavogjenje gregorjanskog kalendara.

Od dana proglašenja ove naredbe ima se u cjelokupnom zvaničnom i javnom saobraćaju računati vrijeme isključivo i jedino po gregorjanskom kalendaru. U javnom saobraćaju opština, korporacija i stranka može se u godini 1916. ispod gregorjanske naznake dana staviti u obliku slomka i ona po starom kalendaru. Za crkvenu godinu važi predbježno kao i do sad julijanski kalendar.

Neobdržavanje ove naredbe tvori policijski prestup.
Grof Salis-Seewis v. r. podmaršal.

Milano — bombardovano.

Jedna velika austro-ugarska aeroplanska eskadra učinila je posjetu Milanu. To je prvi put da ovaj veliki i bogati lombardijski grad, koji je jedno od najvažnijih političkih i privrednih središta Italije, ima na svojim legjima da osjeti teškoće rata. Do sada je ovaj grad od toga bio pošteđen, i građani Milana doznawali su za ratne novosti samo iz obavještenja i razdražljivih članaka „Corriere della Sera“. Milano je od uvijek bio centar irredentističkog pokreta i mržnja protiv Austro-Ugarske širila se iz toga grada kroz cijelu Italiju. Onih godina, kad je još bio u snazi saveznički ugovor između Austro-Ugarske i Italije, priregjivane su u Milanu uvijek neprijateljske demonstracije uperene protiv saveznika sjeverno od Alpa. U Milanu su uvijek najstrašnije i najružnije odjekivali oni poznati uzvici „dole sa Austrijom“. Ali sad su se pojavili austro-ugarski aeroplani nad gradom, na grad su bačene austro-ugarske bombe, srušene su tvornice i kuće, i uništene na taj način mnoge vrijednosti. Tako se najzad približio rat i Milanu, tome gradu, koji ga je toliko želio.

Nezavisno od velikog vojničkog značaja ovog smjelog napada, protiv koga se Talijani apsolutno nisu mogli braniti, ovaj napad na ponosni grad Milano ima i političkog značaja. Pogodjeno je srce Italije. Do sada su imali da strahuju od napada austro-ugarskih aeroplana samo oni gradovi i krajevi u Italiji, koji leže neposredno pored ratišta. Ali sada prvi put prelaze naši aeroplani preko cijele gornje Italije i zalaze u srce neprijateljske zemlje, koja je do sada pokazivala samo zato toliko srčanosti i ratnog oduševljenja, jer se osjećala sasvim sigurnom. I isto kao što u Engleskoj svaki čovjek zastupa ideju uništenja centralnih vlasti, jer ne mora da iznosi na pazar svoju sopstvenu kožu, isto je tako i oduševljenje nacionalista u Milanu ponajglasnije tamo odjekivalo, jer su oni osjećali rat samo po uličnim demonstracijama i novinarskim člancima. U cijeloj Italiji inače, poglavito u južnim krajevima zemlje, sve jasniji postaju znaci ratne zamorenosti. Samo Milano i Lombardija izgleda da su još uvijek isto onako uvjereni u pobjedu talijanskog oružja, kao što su bili uvjereni i u početku rata. Ali austro-ugarske bombe uticati će i ovdje znatno na promjenu dosadašnjeg raspoloženja.

Napad aeroplanima na Milano.

K. B. Beč, 15. februara.

Zvanično se javlja:

Naša aeroplanska eskadra, sastavljena od 11. aeroplana, bacala je juče izjutra bombe na kolodvor i tvornička postrojenja u Milano. Primjećeni su znatni požari. Uprkos vatri iz neprijateljskih topova, časnici su sa naših aeroplana, posmatrali uspjehe našeg bombardovanja iz vazduha. Talijani su i svojim aeroplanima pokušali da nas progone, ali borba u vazduhu svuda je završena našim uspjehom. Neprijateljski aeroplani morali su se povući.

Osim toga naši aeroplani bacali su sa uspjehom bombe i na jednu tvornicu kod Schio. Svi aeroplani vratili su se opet neoštećeni.

Zvaničan talijanski izvještaj.

K. B. Lugano, 16. februara.

„Agenzia Stefani“ javlja o jučerašnjem prvom napadu austro-ugarskih aeroplana na Milano: U Milano je prouzrokovana samo neznatna šteta na krovovima kuća, ima šest mrtvih i više ranjenih, sve iz krugova gragjanstva; u Menzu je jedno lice poginulo, šest je ranjeno. Jedna bomba pala je i u dvorište kapele za ispaštanje grijehova. Na Bergamo bačene su tri bombe, koje nisu prčinile nikakve štete, u okolini Freviglio bačene su takogjer dvije bombe. Kod Brescie primjećeno je šest neprijateljskih aeroplana. Na njih je upravljena vatra i oni se ne približise gradu, već se uputiše preko granice.

Pojedinosti o napadu.

Dvanaest mrtvih i šesdeset ranjenih.

K. B. Lugano, 16. februara,

Milanski listovi saopštavaju još ove pojedinosti o napadu austro-ugarskih aeroplana:

„Tri austro-ugarska aeroplana pojavila su se pred podne nad Milanom, Meuzom, Grecom i Turro Milanese. Aeroplani su pola sata kružili nad Milanom. Nekoliko talijanskih aeroplana incesnisalo je kao neku vrstu borbe ili bolje reći pokušaja gonjenja. Na više mjesta je iz topova za odbranu upravljena vatra na aeroplane. Talijanski listovi vele, da vojne zgrade nisu pogogjene, ali da je oštećeno više tvornica i privatnih kuća. Javlja se za dvanaest mrtvih i šesdeset ranjenih.

Prema drugim vijestima najviše su oštećeni krajevi grada, koji leže oko kolodvora. Na kolodvoru su bačene bombe napravile pravu pustoš. Jedna bomba je pala i na filijalu Banca d' Italija. Signalska služba bila je vrlo spora, tako da je gragjanstvo mislilo, da se vrše samo obični eksperimenti u vazduhu. Oko četiri sata po podne pojavili su se nad gradom opet austro-ugarski aeroplani, koji su bombardirali grad.

Napad na Schio.

K. B. Rim, 16. februara.

U dopunu izvještaja o napadu austro-ugarskih aeroplana na Milano, javlja: „Agenzia Stefani“, da su austro-ugarski zrakoplovi i na Schio bacali bombe. Šest lica je poginulo, šest ranjeno.

Giolitti i njegove pristalice.

Lugano, 15. februara.

Kako javlja „Secolo“, došao je Giolitti po drugi put u toku nekoliko dana iz njegova mjesta stanovanja Cavoura u Turin. Juče ga je tamo dočekao raniji talijanski poslanik u Carigradu, Michele Garroni, koji je prispjeo iz Genove. Oba državnika su imala dug razgovor.

Zvanične laži o Srbiji.

Izjava srpskog poslanika Ristića u Rimu.

Srpska je vlada u svojoj prijašnjoj zemlji temeljito svršila, pa sjedi danas, zahvaljujuć samo povrjedi grčke neutralnosti od strane englesko-francuskih nasilnika, na ostrvu Krfu. Na ovom je ostrvu bila prva zadaća te srpske vlade, da osnuje dopisni ured, zvanični „presbiro“, koji se natječe u lažima sa svojim drugovima à la Reuter, Havas i drugi. Evo šta ovaj „presbiro“ javlja:

Beč, 15. februara.

Iz stana se ratne štampe javlja:

Proširena je u neutralnoj i neprijateljskoj ruskoj štampi vijest srpskog „presbira“ sa ostrva Krta, u kojoj se javlja, da austro-ugarske i njemačke vojne oblasti nečovječno postupaju sa pučanstvom i gragjanstvom u Srbiji. Megju ostalim se tu tvrdi, da je stanje u Srbiji ostalih obitelja tim očajnije, jer im je zabranjeno pismeno općiti sa svojim u inostranstvu. Već je jedanputa na ove tendenciozne laži ustanovljeno, da vojne oblasti u zaposjednutim krajevima Srbije ne imaju razloga nečovječno postupati. Zaostalo srpsko pučanstvo u svim mjestima cijeni sa potpunim razumjevanjem dobrodušnu skrb, koju mu ukazuju austro-ugarske vojne vlasti, uporegujući je sa dobrom oskudice i nemilosrdne bezobzirnosti u periodu propadanja njihove nacionalne uprave. U prilog tačnosti tvrgjenja o ovom raspoloženju može poslužiti i izjava srpskog poslanika u Rimu Ristića, objavljena u „Sera“ od 6. februara. Da bi opravdao svoje zemljake zbog negodovanja, koja pokazuju prema Talijanima, poslije posljednjih razočarenja, gospodin Ristić je rekao slijedeće: „Ovi sirotani, koji su izgubili svoju otadžbinu i sredstva za izdržavanje, ne govore pohvalno čak ni o svome kralju ili svojoj vladi. Zbog bolesti, gladi ili drugih jada njihov je duh pomračen.“

Gospodin Ristić dobro poznaje raspoloženje u krugu njegovih zemljaka. Ali od njega se ne može tražiti da utvrdi odgovarajuću istinu: preokret, koji se primećuje u raspoloženju Srba u zaposjednutim krajevima. Ali je neboriva činjenica da, dok je srpska državna blagajna već od dužeg vremena znala samo za vojne i ratne troškove, austro-ugarska vojna uprava isplaćuje redovitu platu, odnosno penziju srpskim činovnicima, koji su u Srbiji ostali, izdaje pomoć porodicama srpskih državnih činovnika i časnika, i da više hiljada Srba dobija hranu na račun carsko i kraljevske vojne uprave. Administrativni rad, razgranat do najsitnijih pojedinosti, stara se sa ciljem da se ponovno podigne privredni život i blagostanje ove zemlje. Poslije četiri godine krajnje bijede i samovlašća vojnih i političkih intriga, koje su u ovoj teško iskušanoj zemlji onemogućavale svaki rad, otvara se sada pod taktičnim vogjenjem austro-ugarskih vojnih vlasti, kao u ruskoj Poljskoj tako i u Srbiji, nova era osiguranog života. I u Srbiji zavesti će se poštanski saobraćaj na analog način kao što je zaveden i u ruskoj Poljskoj. Ali kao što je i tada bio slučaj u prvim mjesecima okupacije, tako i u Srbiji sada još nije zaveden poštanski saobraćaj za privatna lica; ali čim bude organizovan kontrolni aparat, zavesti će se poštanski saobraćaj. Poštanski saobraćaj sa inostranstvom nije još uregjen ni u ruskoj Poljskoj.“

Najbolji odgovor na klevete srpskog presbira sa Krfa jeste činjenica, što se sve više povećava društveni i trgovački život u Beogradu i u posjednutim krajevima, pod rukovodstvom austro-ugarskih vojnih vlasti. To priznaje i samo stanovništvo, koje je ostalo ovdje, i koje se nije dalo zavarati lažima i obećanjima srpske vlade, pa da se izlomi i namuču preko arbanskih planina, i da dogje u Italiju i tamo da bude izloženo svakom zlu. Austro-Ugarska pak vodi rat samo sa neprijateljskom vojskom, a ne i sa mirnim stanovništvom.

Što vele neprijatelji monarhije.

Rijedak gost u Italiji.

Rijedak se je gost navratio u Italiju, a to je — istina. Za sada tek polako kuca na vratima novina, koje u svom radu obmanjivanja do jučer ni čuti nisu htjeli za nju, i megju recima tek predaje svoju posjetnicu razočaranoj javnosti. Talijanskom je južnjačkom temperamentu ovo doduše neugodan gost, ali morati će se priviknuti na njega, kako bolesnik privikne i na gorku ljekariju. Pitanje je samo, ne do-

lazi li tu lijek već prekasno, pa neće li narod sam morati provesti na organizam svog javnog života temeljitu operaciju, da iztrijebi leglo same bolesti: korumpirani moral „svetog egoizma“ — svojih državnika.

Tako se „Corriere d' Italia“ bavi položajem, što ga Italija zauzima u četvornom sporazumu, pa se megju inim ovako jada: U Engleskoj ne uživa Italija nikakvih simpatija, a Rusija je ne prestaje obasipati sa svojim prigovorima. Vodeći krugovi same Italije nisu složni, pa nisu kadri, da brane interese Italije na Jadranu. Talijanska je štampa dužna, da saveznicima kaže čistu istinu i ne taji talijanskom narodu pravi položaj zemlje, jer bi se inače mogla iz toga izleći nesreća.

Dok „Corriere d' Italia“ ovako i sebe javnost pripravlja na čas, kad će se morati priznati podpuna istina, — da ne dogje, kako veli, do „nesreće“, organ ministra spolnih djela Sonnina, „Giornale d' Italia“ htio bi barem da poljepša istinu, kad ju se već ne može tajiti, pa pišući o solunskoj akciji veli:

„Važnost posjeda Soluna ne smije se prećerivati, jer ako se to bude činilo, narod će postati malodušan i očajavati, zauzme li neprijatelj Solun. Malodušnost bi pako bila neosnovana, jer pad Soluna još uvijek ne bi značio svršetak rata. Neka narod znade, završava list, da Solun ne bi mogao dugo odoljevati navali centralnih vlasti.“

Kako Italija na solunskoj akciji entente nije angazirana, malo je zlobe prema saveznicima u prognozi, što ju Sonninov list glede Soluna naviješta. Francuskoj i Engleskoj megjutim preostaje utjeha, da Italija nema čim drugim da se tješi, nego da pad Soluna još ne znači — svršetak rata. Tek što će na to reći „onorevole Barzillai“, ministar za novoosvojene krajeve? Ne će li morati poprimiti naslov — „ministra za ratne utjehe?“ Imao bi doduše u tom slučaju u protivštini prema njegovom sadašnjem „è dolce far niente“ i suviše posla, pa ako i ovaj baš ne bi bio od koristi, ipak bi ovakvo, da tako kažemo humanitarno — političko zanimanje bilo još uvijek bolje, nego biti — ministar besposlica.

Jedan crnogorski glas o Italiji.

Centralne vlasti ne uživaju baš osobite naklonosti lista „Journal de Genève“, pa mora da je njegovo uredništvo saznalo sasvim osebnih stvari u odnosima u ententi, kad dopušta, da jedan Crnogorac Italiju ovako napada:

„Ko je krijo, da je u Crnoj Gori zavladao glad, te da je ona ostala upućena samo na svoje sopstvene sile?“

Neću nikoga da optužujem jer sad nije vrijeme za to, ali ja tvrdim, da Italija nosi najveću odgovornost za to. Ona ista Italija, koja se sada toliko dere i sipa svoj jed na staroga kralja Nikolu i njegovu vladu.

Dok nam je Francuska, koja je za celo na Crnoj Gori manje interesovana nego Italija, slala ratnog materijala i životnih namirnica, držala se je Italija po čitavo doba sasvim pasivno, ni ne kušajući da nam pomogne. Baš protivno: ona nam je samo zadavala neprilike. Nekoliko brodova koje se je iz Marseija i Soluna poslalo s robom za crnogorsku vojsku i pučanstvo, Italija je u svojim lukama naprosto zadržala. Znam za jedan slučaj, gdje je Italija naprosto zaplijenila jedan robom za Crnu Goru krcat parobrod crnogorskog trgovačkog društva u Marselju a da nije za to navela nikakvog razloga.

Italija dakle imade najmanje prava, da nekoga ocrnjuje, jer mi smo u ovom ratu izvršili svoju dužnost.“

Crnogorski pouzdanik genevskog lista imat će valjda pravo. No kako ni „Journal de Genève“ nema više ništa u Crnoj Gori da izgubi, a ni da dobije, bit će da ova zakašnjela simpatija za Crnu Goru imade svoj osobit razlog: Italija traži sama pomoći od Francuske, pa joj za to po francuski poručuju: „Kako ti Crnoj Gori, tako ja tebi!“ Crnogorci devetaju, a Francez više, ili — lupa po vreći, a mjeri po mgarcu. U kojem je slučaju učiva Franceska ulogu ovog vrlo zaslužnog živinčeta namienila Italiji.

Austro-Ugarska.

Posjeta cara Ferdinanda u Beču.

K. B. Beč, 15. februara.

Zajednički ministar inostranih djela Burian i njegova supruga priredili su danas svečani ručak, na koji su bili pozvani megju ostalima bugarski ministar predsjednik Radoslavov, generalisimus Jekov, bugarski poslanik Tošev.

Posljednje borbe na Soči.

Od E. K.

Pripremanja.

Posljednje borbe, koje se vode na fronti kod Soče protiv Talijana, i po intenzivnosti i po dužini trajanja spadaju u red najvećih borba cijelog ovog rata, jer one su bile izraz posljednjeg očajnog pokušaja Talijana, da probiju austro-ugarski front kod Soče još prije početka zime, pa ma koliko žrtava to stalo. Prilikom ovih posljednjih borba na Soči borilo se sa talijanske strane još i za nešto više. Iz izjava zarobljenih talijanskih vojnika, a i po vijestima primljenim sa drugih strana vidi se jasno, da postaje sve veće nezadovoljstvo ne samo u zemlji, nego i u redovima vojske. Opasnost, koja prijete Italiji postaje sve veća. Pisac ovih redaka, koji je prisustvovao najvećem dijelu posljednjih borba na Soči, imao je u više maha prilike, da govori sa zarobljenim Talijanima. Časnici su ponositi i nerado govore, ali vojnici su zato u toliko razgovorljiviji i ni malo ne kriju svoje ogorčenje. Prvo oduševljenje, kada se tražilo „oslobogjenje neo-lobogjenih krajeva“ davno se već izgubilo; danas se samo još osjeća jed, što je hiljade života besciljno žrtvovano. Jedan mali crnokoki Sicilijanac, koji je zarobljen na San Michele-u kaže: „Rat su udesili ljudi, koji sjede tamo u pozadini, u gostionicama i klubovima. Njima je lako, oni se ne bore. Ali mi moramo, da se odvajamo od naših žena i djece i da stupamo u borbu, da nas vi ubijate. Ne, mi to nećemo više. Naši časnici“, on je tu upotrijebio izraz,

koji se ne može ponoviti, „znaju to vrlo dobro, te nas zato i tjeraju napred bičem i revolverima. Ne, gospodine, svima nam je i suviše i mi iskreno želimo, da vi što prije prođete u našu zemlju i kaznite izazivače rata!“ Tri stotine talijanskih vojnika, njegovih drugova, bilo je okupljeno oko njega, kada je on izrekao ovu filipiku, i svih tri stotine odobravahu njegove riječi.

Sve ove izjave zarobljenika treba primati sa rezervom. Utvrđeno je, da zarobljenici rado govore ono, što će biti u volji onima u čije su ropstvo dopali. Ali ovakve riječi, kao što ih je izrekao Sicilijanac iz 140. puka čuju se sve češće i ogorčenije. Sa takvim vojnicima, koji tako misle i govore, teško je ma šta uspjeti u mučnoj borbi, kakvu imaju da vode Talijani. Grof Cadorna, koji je i do sada pokazao, da je pametan čovjek, zna to vrlo dobro i zato se on mora postarati, da najzad izvojuje pobjedu, koja mu je potrebna ne samo radi održanja prestiža u inozemstvu, nego i radi umirenja duhova u tuzemstvu. Posljednje borbe na Soči bile su zadnje karte, koje je još mogao upotrijebiti u igri.

Talijani su upotrijebili za svoje pripremanje vrijeme zatišja, koje je nastupilo na frontu Soče poslije druge bitke u mjesecu avgustu 1915. godine. Po Joffre-ovom principu ovoga puta trebao je da bude izvršen napad pješadije u masama, poslije svestranog pripremanja od strane topništva. Neće biti pretjerano ako se ocijeni, da je pripremljena vojska, devet vojnih zborova i više nezavisnih alpskih i bersaglierskih odjelenja, premašala okruglo

uzeto broj od 300.000 pušaka. Da bi se pripremio napad pješadije u masama, koncentrirano je i topništvo u mnogo većem broju, nego što su to Talijani ranije radili. Najteži top od 35 centimetra, topništvo sa brodovlja od 30.5 centimetara, dovikli su na kopno, i zajedno sa obicama od 28, 26 i 21 centimetra, kao i sa poljskim topništvom, postavili su na položaje i razredili na frontu od 80 kilometara. Na primjer, na malom obronku San Michele, utvrđeno je do sada, da ima samo tu preko 150 teških topova i 200 poljskih.

Pored toga odregjena su i dva slabija vojna zbora za napad na Tirol; ali, kako je doznije utvrđeno, ova dva zbora imala su samo da formiraju napade. Činjenicom, što su se Talijani iznenada prividno bacili na Judikarije i na Dolomite, htjeli su oni postići, da mi na taj front pošaljemo pojačanja i da oslabimo druge naše frontove. Ali mi se nismo dali uhvatiti na ovaj lijepak. Naša je tirolska fronta bila dovoljno jaka, da se na njoj, i bez drugih pojačanja, slomiju talijanski napadi. A kada su pak Talijani, poslije toga, oko 25. oktobra, izvršili ponovni napad na Goricu, misleći, da je ovaj naš front oslabljen, svi njihovi napadi opet su se slomili, i oni ništa nisu mogli postići.

Pozornica borbe.

Fronta na Soči, na kojoj se bez prestanka vode borbe, proteže se od Monfalcone sve do Krna i gubi se na obližnjim obroncima.

Južni dio ove pozornice čini visoravan Doberdoba, koja se nalazi južno od Wippacha,

Podlistak.

† Dr Uroš Petrović.

Ima više od mjesec dana kako je daleko od sredine u kojoj je živio, daleko od svojih prijatelja, učenika i poštovaoca, umro sasvim nečujno čovjek velikih sposobnosti, jedna od najboljih mladih snaga beogradskog univerziteta, dr Uroš Petrović.

Rogjen u Kragujevcu 1880. završio je gimnaziju 1898. Od 1899. do 1902. studirao je na beogradskom univerzitetu romanističku grupu filozofskog fakulteta, gdje je svojim sposobnostima privukao na se pažnju svojih profesora. 1903. godine bude kao državni pitomac poslat u Paris, gdje se kao prvi plod njegovog tamošnjeg energičnog rada pojavljuje njegovo znatno djelo: „H. Taine, Historien Littéraire du XVII. siècle“, koje mu je ujedno donijelo naslov doktora pariskog univerziteta. Vrativši se u otadžbinu, proveo je kratko vrijeme na gimnaziji u Nišu kao učitelj jezika, poslije čega bude 1908. izabran za privremenog docenta za francuski jezik i književnost na beogradskom univerzitetu. 1910. godine bude njegov izbor potvrđen za stalnog docenta. U punoj zrelosti svoga duha, u najplodnijim godinama svoje aktivnosti, otrgla ga je smrt u njegovoj tridesetšestoj godini.

Značaj dr Uroša Petrovića veliki je ne samo kao književnika i nastavnika, nego i kao čisto filozofskog duha, koji je svoje najbolje radove i predavanja posvetio raspravljanju pitanja iz praktične filozofije. Njegova pedagoška shvatanja i njegova nepokolebljiva vjera u moć volje, imala su jakog uticaja na njegove mnogobrojne slu-

šaoce i čitaoce, i on je među njima važio kao pravi učitelj energije.

I kao nastavnik i kao mislilac dr Uroš Petrović se u svome radu vrlo često doticao problema pedagogije. On je u dosadanoj nastavi nalazio mnogo čega ubitačnog po razvijanje djetinjeg duha i jedan od glavnih prjekora, koje je činio dosadanoj školi, sastojao se u tome, što ona počiva na pasivnosti: na slušanju, na učenju na pamet i na pamćenju. Pošto je djetinja duša jedan aktivni princip, tako da se ona samo na osnovi toga principa smije razvijati, to dosadanja škola nije mogla da ima uticaja na razvijanje ličnosti, jer samo stvarajući rad razvija odista. On je nalazio, da škola nije zato, da daje znanja, nego da razvija sposobnosti, ali razvijajući naše sposobnosti mi istovremeno stičemo znanja. Stvarno razvija samo rad, koji odgovara djetinjim potrebama u djetinjem interesovanju. Jer niti se znanje da steći na silu, niti se sposobnosti dadu razviti mehaničkim vježbanjem bez unutrašnjeg pristanka, bez unutrašnje potrebe i bez unutrašnjeg zadovoljstva.

Dr. Uroš Petrović znao je možda samo za jedno zadovoljstvo u životu, za zadovoljstvo rada. Nerad je po njegovom shvatanju vrsta samoubijstva. „Ništa tako ne razvija samosvjest, samopouzdanje, vjeru u sebe, osjećanje naše vrijednosti i poštovanje samog sebe, kao što ga razvija ovo smišljeno, duboko aktivno, originalno, stvaralačko vježbanje naših sposobnosti, naše pažnje u jednom cilju. Čovjek se zaista, osjeća n e k o, njegov životni tonalitet je dignut, dok besciljan, dokolan život umanjuje u nama sve naše životne funkcije i sve naše sposobnosti, i pravi od nas bez malo priviđenja“. Taj veliki pobornik rada je vrlo često isticao, da priroda zna

samo za jednu devizu: „Radi ili iščezni!“ „Radi ili umri!“

U pogledu je moralnih doktrina isticao samo one, koje su ponikle iz života, iz iskustva i koje vode računa o svim sposobnostima i tendencijama čovjekove duše. Skepticizam je odlično odbijao kao besmislenost, jer je on ubitačan za život. U borbi između dobra i zla, u svjesnoj borbi sa manama, sa nižim ja gledao je on ideal moralnog usavršavanja. On nije mnogo cijenio one, kod kojih su se dobre osobine i instiktivno učvrstile i postale spontane i nesvjesne, jer tu ne može biti više samosavlagjivanja i samovaspitanja. Ti dobri ljudi često nisu ništa drugo nego slabi ljudi, dok se prava vrlina i čvrsti karakter stvaraju u borbi sa porocima. Nadčovjek biti nije značilo kod njega biti nad ljudima, nego biti nad sobom, jer samo oni, koji su sebe pobjedili, mogu pobjediti druge.

Dr Uroš Petrović nije pisao mnogo. Jedan niz članaka, među kojima su najznatniji oni iz god. 1914. Za svaki dan i jedan niz predavanja predstavljaju njegovo cjelokupno djelo. Njegova teška bolest, sa kojom je počeo da se bori još od dvadesetih godina i njegova rana smrt nisu mu dopustile, da svim svojim mislima dade potpuna izraza, ali ono što je za sobom ostavio, kao i njegova posljednja sjajna predavanja zarila su se duboko u duše njegovih čitalaca i slušalaca i svakako će među njima biti ponekih, koji će uspjeti, da njegove ideje razvijaju dalje i slijedeći svjetlom primjeru svoga velikog učitelja, da propovijedaju dalje kult Energiji, Volji i Radu.

Vječna mu pamet!

Zorka Kasnar.

ka se uliva u Soču, i proteže se sve do mora. Ovaj dio ne leži pored same Soče, koja pravi prilično veliki luk pre no što se ulijeva u more, i to je razlog, koji nas je rukovodio da dragovoljno ustupimo Talijanima na istočnoj obali Soče i Monfalcone, koje leži ispod Doberdoba, i onaj mali dio zemljišta, koje se nalazi između rijeke i visoravni. Ovaj je kraj, kao što je već poznato, najpustiji na cijelome Primorju. To je strahotno zemljište za borbu. Na njemu nema ni puta, ni vode, niti uopšte mogućnosti za sklonište četa. Sve ove potrebe mogle su biti napravljene tek u toku samoga rata, kada su Talijani već bili vršili napade na naše odbrambene položaje. Na žalost je iz vojničkih razloga nemoguće govoriti o svima ovim divnim tehničkim radovima, i moramo se zadovoljiti time što ćemo samo reći, da su udešene sve udobnosti, da se i u mirno doba ne može ništa bolje udesiti.

Tri strateške tačke treba pomenuti na visovni Doberdoba: Monte Cosich, koji se uzdiže baš iznad Monfalcone, koja je u rukama Talijana, sjeverozapadno od njega Monte dei Sei Busi, brjegov sedam otvora i najsjeverniji Monte San Michele. Ove uzvišice, koje su prije nalik na gole stijene nego na brjegov, protežu se sve do ivice visoravni na Soči, gradeći tako prirodni oslonac za naše odbrambene položaje, koji se tako nalaze.

U dolini Soče, sjeverno od Monte San Michele leži Gorica, oko koje je polomljeno toliko koplja. Ona leži na istočnoj obali Soče. Iza nje je mosna brana kod Plava, na koju se dalje naslanjaju, na istočnoj obali Soče, položaji kod Santa Lucie, sa kojih se brane željeznički prelazi, i što sve skupa čini zemljište, na kojem se vode borbe, i koje je poznato pod imenom Tolminska mosna brana. Tolmin pak leži nešto više od Santa Lucie, na zapadnoj obali Soče, iza koje se uzdiže Mrzli vrh i sjeverno od njega Krn, visok 2.200 metara.

Od snijegom pokrivenog Krna, pa sve dole do Monte Cosich-a, na plavom Jadranu, vodi se borba na Soči.

Posljednje velike borbe.

Već se je 13. oktobra vidjelo, da predstoje snažni talijanski napadi, kada su izvršeni prvi talijanski juriši protiv Markotini. Mi smo znali šta će biti, jer su dobjegli talijanski vojnici javljali, da njihovo vojno zapovjedništvo sprema velike napade. 16. oktobra počela je borba. Toga dana cvijet talijanske vojske napao je na Doberdob. Čast hrabrom neprijatelju! Bili su to hrabri vojnici, koji su jurišali na naše položaje na Monte San Michele, i u prkos tome, što su se svi njihovi napadi razbijali o neprobojni zid naših hrabrih četa, oni su ipak uvijek iznova jurišali. Tek predveče je slomljena njihova srčanost, i kada su talijanski časnici vršili i posljednj napore, hrabreći vojnike, nisu oni uspjeli čak ni da ih krenu iz njihovih šančeva. Bila je dovoljna i sama vatra naših topova, da ih potisne.

I ma koliko je bio energičan ovaj napad on je bio samo pokušaj za borbu, kojom bi se izvršio prolom. Talijani su htjeli da vide gdje smo mi najslabiji. Što su pak napali baš obronke Doberdoba, može se objasniti time, što je ova visoravan ključ za takozvanu mostnu branu kod Gorice. Da su Talijani uspjeli, da osvoje San Michele, mogli bi odatle da napadnu i na Sabotin i na Podgoru. Time se mogu i objasniti

njihovi ogorčeni napadi baš na ove položaje, koji se mogu nazvati krvavim položajima. Da su uspjeli osvojiti San Michele Talijani bi dobili i borbu na Soči. Ali oni ga nisu osvojili ni u prvoj, ni u drugoj, ni u trećoj pa ni u četvrtoj najvećoj borbi, koja je vogljena.

(Nastaviće se.)

Jedna audiencija kod Njegovog Veličanstva cara i kralja Franje Josipa.

Sven Hedin, švedski istraživač i naučenjak, koji je dulje vremena pregledavao austro-ugarski front, objelodanjuje kod F. Brockhousa u Leipzigu knjigu, u kojoj prikazuje dojmove, što ih je bio dobio prigodom svojih posjeta kod carsko i kraljevskih četa, u kojem Sven Hedin opisuje audienciju, u koju je bio primljen od Njegovog Veličanstva cara i kralja Franje Josipa I. Mislimo, da ovaj prikaz smijemo tim manje uskratiti našim čitateljima, što potiče iz pera neutralnog, u cijelom kulturnom svijetu visoko poštovanog čovjeka, a njime se najbolje opovrgavaju laži, što ih je nesavjesna štampa entente širila o uzvišenoj osobi našega vladara.

„Na 4. jula prisustvovao je car i kralj kao obično u nedjelju u dvorskoj kapelni službi božijoj. Audiencija je bila urečena za jedan sat po podne. Uputili su me u sobu kraljevog pobočnika, gdje me je dočekao pukovnik pl. Spanyol. Čovjek valja da je dobar četvrt sata prije urečenog vremena na mjestu, jer kralj običaje više put i prije pozvoniti, nego li kućne čas za audienciju.

Dok sam ja čekao, pripovijedao mi je pukovnik pl. Spanyol, da je car i kralj još do nedavna redovno običavao izjašiti, te da se u posljednjim godinama nije opseg njegovog rada ni u čem bitno smanjio. Čitav mu je život bio rad, pa se on i sad kao u mladim godinama posvećuje svim važnim poslovima. Gotovo dnevno prima ministre, časnike i poslanike, te s najvećom pozornošću prati tečaj rata. Dan mu je razdijeljen po kucanju ure kao u Hendenbruga. U osam sati u večer ide na počinak, a u četiri sata u jutro ustaje; pol sata kasnije donosi mu se lagan zajutak; u 5 sati sjedi već kod pisaćeg stola. U 8 sati u jutro zajutakuje po drugi put; nakon toga sljedi šetnja po parku ili vožnja u kočiji. Tu se znađe dogoditi, da kralj sjedne na klupu i uživa svjež zrak, premda se njegovoj pratnji čini, da je hladno i vjetrovito. Car se i kralj uvijek vozi s konjima, jer ne trpi automobila, a konje voli; ta bio je, dok je bio snažan, jedan od najboljih jahača. Ja sam ga jednom vidio jašiti. Bilo je to prije dvadeset i pet godina, kad je švedsko poslanstvo na prolasku k persijskom šahu boravilo u Beču, pa mu je bilo dopušteno, da prisustvuje carskoj smotri. Onda je kralj na čelu svoga stožera jašio preko poljane Schmelz, a držao se na konju tako vitko i uspravno, kao da je kakti mladić. On je još danas strastan lovac, a usprkos svojih godina nišani sigurno.

U 12 sati o podne ruča. Nakon ručka slijedi opet više sati rada. Kraljev je stol vanredno jednostavan. Svečanosti se u Schönbrunnu više ne slave. Tu, gdje je u doba Marije Terezije dvorski život šumio u punom sjaju, vlada danas nijema tišina. Car se osjeća u osami najbolje. I kod jela je redovito sam. Dapače i ručak donose mu jednostavno na poslužovniku u njegovu radnu sobu, te ga postave na pisaći stol. Kad kad se dogodi, da je koji član carske kuće prisutan, na pr. nadvojvodu Karlo, kojega kralj vrlo voli.

Bio sam usred zabave s pobočnikom, kad je zazvonilo zvonce. Prošao sam velikom dvoranom i sam otvorio vrata od radne sobe. Velika je to soba na čošku na lijevo vratima, što vode u dvor, a s izgledom na ulicu, u kojoj se talasa i šumi promet. Soba je u prizemlju, a pisaći stol stoji nešto podalje od zadnjeg prozora.

U ovoj sobi šetao se je gore i dolje car i kralj. Kad sam ušao u sobu, naglo se je okrenuo, prigje k meni i prijatno mi pruži ruku. „Dobro došli, gospodine doktore! Šest je godina prošlo, što se nismo vidjeli. Što li se je sve od onda dogodilo!“ S tim riječima sjeo je vladar za pisaći stol, a meni ponudio mjesto na stolcu uz bok pisaćeg stola. I ne da bi se bio udobno naslonio, već sjegjaše opirući se lijevim laktom o stol, dok mu je desna počivala na naslonu stolca, i tako ostade sjediti kroz čitav sat, što je audiencija trajala. Samo kad-kad opro bi glavu o lijevu ruku. Cijelom je svijetu poznato, kako izgleda: sivo-plave prijazne oči, čvrst i širok nos, vi-

soko zaobljeno čelo, poput snijega bijeli puni brkovi i dobro njegovana brada. Lice mu je zdrave boje, a manje je naborano, nego li to inače biva kod ljudi od 85 godina. Bio je obučen u svjetlo-plavu uniformu s crvenim ovratnikom i s četiri zlatna reda, megju njima i onaj iz talijanskog rata god. 1848.

Razgovor se je kretao isključivo oko rata. Morao sam ga izvjestiti o svom putovanju po istočnom frontu, a kad sam spomenuo Kolomeju i Bukovinu, zapitao me vladar, da li sam sreo Pflanzler-Baltina, Papp i Fischera. Pitaše me nadalje, gdje i u kakvim sam se prilikama sastao s nadvojvodama Fridrikom i Josipom Ferdinandom, te govoraše s mnogo topline o neprocjenivim službama, što ih je monarhiji i njemu samome iskazao general-pukovnik Conrad pl. Hötzenndorf. Kad je došao razgovor na karpatski front, zaustavio se vladar kod Linsingena i pitao me, da li sam bio u Bothmerovom logoru, na što dodade: „Začudno mi je, on je Bavarac, a zapovjeda pruskim četama“. Osobito je dugo govori o tom kako je Makensen probio front u Galiciji, te o djelima Böhm-Ermollijeve vojske i Borojevičevih četa. Riječi su vladareve dokazivale jasno, da je upućen u svaku potankost ratnih događaja, te da mu nije ništa novo od onoga, što sam mu pripovijedao. Nikad nije činio nikakve razlike između raznih naroda, koji se nalaze pod njegovim žezlom.

Njegove izjave o Italiji mora da ostanu mojom tajnom. Toliko ipak mogu reći, da ga se je vjerolomni prelom mira sa strane saveznika duboko i bolno kosnuo.

Konačno bacio je car i kralj pogled na uru, što stajalo na pisaćem stolu, te reče: „Sad vas neću dalje zadržavati, gospodine doktore!“ Na to ustade pruži mi ruku i isprati me do vrata. Kad sam dao oduške mojoj radosti, da sam Njegovo Veličanstvo našao u tako dobrom stanju, odvratio mi je: „Ah, to se samo tako čini. Što li sam sve morao u svom dugom životu proživjeti, a sada je konačno došao još i ovaj užasni rat.

„Milijuni ljudi mole dnevno za dobro stanje Vašeg Veličanstva.“

„Da, i ja sam blagodar na to. Ali starost je bolest, koja se ne da izliječiti.“

Kad sam otvorio vrata, vratio se je car i kralj u sobu. Vidjeh još, kako mu je lagan i elastičan korak. Išao je ispruženih dugih koraka. Kako li je malo nalikovao onom zlobnom iznakaženju, u kojem su ga prikazivali spisatelj entente, koji ga nikad nisu vidjeli, ali da prevare svijet, prikazuju ga tako, kao da ga sasvim tačno poznaju.

Vozni red za brodarski saobraćaj između Zemuna Oršave i natrag.

Nizvodno:

Odlazak iz Zemuna	4 ⁰⁰	prije podne
„ Beograda	5 ⁰⁰	„
„ Pančeva	6 ⁰⁰	„
„ Vinče (pristaje samo u slučaju potrebe)	7 ⁰⁰	prije podne
„ Grocke	8 ⁰⁰	„
„ Smedereva	8 ⁰⁰	„
„ Kevevara (Kovin)	8 ²⁰	„
„ Dubravica	8 ⁵⁰	„
„ Baziaš	10 ⁰⁰	„
„ Gradišta	10 ³⁵	„
„ Omoldave	11 ¹⁰	„
„ Drenkove	12 ³⁵	po podne
„ Milanovca	1 ⁴⁰	„
Dolazak u Oršavu	3 ¹⁰	„

Uzvodno:

Odlazak iz Oršave	5 ⁰⁰	prije podne
„ Milanovca	7 ⁴⁰	„
„ Drenovke	9 ⁴⁰	„
„ Omoldave	11 ⁴⁰	„
„ Gradišta	12 ²⁰	po podne
„ Baziaša	1 ⁴⁵	„
„ Dubravice	3 ⁴⁵	„
„ Kevevara	4 ³⁰	„
„ Smedereva	5 ¹⁵	„
„ Grocke	6 ²⁵	„
„ Vinče (pristaje samo u slučaju potrebe)	7 ³⁵	po podne
„ Pančove	8 ⁴⁵	„
„ Beograda	8 ⁴⁵	„
Dolazak u Zemun	9 ³⁰	„

Brodarsko zapovjedništvo.

Priposlano.

Ilija D. Marić, trgovac, javlja svojoj porodici, da je zdrav stigao kući i da je sve u redu zatekao.

Poslije podne je car Ferdinand primio u palači Koburg carskog njemačkog poslanika Tschirschky u audijenciji, koja je potrajala čitav sat.

Patriotska izjava zagrebačke županije.

K. B. Zagreb, 15. februara.

Županijska skupština je sa velikim oduševljenjem, jednoglasno primila predlog, da se generalima Borojeviću i Sarkotiću pošlju pozdravni brzojavi, u kojima se naglašuje, da je hrvatski narod pripreman, da učini sve za konačnu pobjedu hrabre vojske i da će sa patriotskim raspoloženjem sve da žrtvuje. Potom je poslata deputacija banu baronu Skerlecu. Veliki župan Treščec i biskup dr. Premuš su u ime deputacije pozdravili bana, i zablagođarili su mu u ime skupština za njegovo patriotsko držanje i za njegovo djelovanje, koje je puno požrtvovanja u vremenu ovoga rata. Ban je toplim riječima zahvalio na ovoj izjavi.

Balkanske vijesti.

Carinski režim u posjednutim oblastima Srbije.

Sofija, 15. februara.

Brzojavni ured javlja iz Bugarske:

Mješovita bugarsko-austro-ugarska komisija, — kojoj je povjereno da odredi carinski režim u oblastima Srbije, koje su savezničke čete posjele, — sastala se danas u ministarstvu vanjskih poslova pod predsjedništvom punomoćnog ministra Koseva.

Položaj Talijana kod Valone.

K. B. Atena, 16. februara.

Grčki listovi vjeruju da bi otpor Talijana kod Valone bio sasvim bezuspješan. Nema skoro nikakve discipline u redovima talijanske vojske i u Arbaniji.

Ponovno zavogjenje željezničkog saobraćaja u Grčkoj Mačedoniji.

K. B. Atena, 17. februara.

Listovi javljaju, da prefekt policije iz Florine pregovara sa bugarskim prefektom iz Bitolja, o ponovnom zavogjenju željezničkog saobraćaja na pruzi Florina—Bitolj.

Bugarsko izvozno pitanje.

Sofija, 15. februara.

Na poticaj je vlade obrazovan odbor od svih stranaka sobranja, koji će se zanimati izvozom za Austro-Ugarsku i Njemačku. Sve stranke su složne u mišljenju, da tako isto kao vojno mora nastati i ekonomsko zajedničko djelanje sa centralnim silama, da bi se održale na visini zajedničke sile saveza.

Bugarski vojni ministar o Solunu i Valoni.

Sofija, 15. februara.

Predstavnicima je štampe izjavio ministar vojni Najdenov: Ma kakve pripreme da učine Englezi i Francuzi u Solunu, oni će svoju propast samo odložiti, ali ne i odkloniti. Samim Englezima nije nikakva tajna, da je njihov dalji ostanak u Solunu ne samo beskoristan, nego da je naprotiv štetan sa ententu. Čim bude solunska akcija svršena, rat je za nas okončan, mi ćemo se dalje boriti, ako bi nas neko na Balkanu napao. Talijani nisu još izjavili, da li će Valonu braniti do krajnih granica. Ako se Austrijanci budu riješili, da Valonu napadnu, oni će je pouzdano i uzeti. Dogagjaji i tako učvršćuju odlične odnose izmeđju saveznika. Na bojištima žive bugarski vojnici u bratskim odnosima sa saveznicima. Na tome će se podići potpuni budući sporazum međju članovima saveza.

Sofijskom dopisniku „Berliner Tageblata“ na pitanje: „Kakvo je vaše mišljenje o namjerama vaših protivnika? Šta oni upravo hoće?“ — odgovorio je ministar Najdenov: „Vjerovatno, da to ne znaju ni sami Englezi, Francuzi, ni Talijani. Moguće je, da Talijani žele održati Valonu protiv austro-ugarskih četa, ali će im Austro-Ugarska oteti Valonu, samo ako bude htjela. Tako je isto za Engleze izgubljen Solun. Oni tamo sada iskrcavaju srazmjerno manje vojske, nego li prije. Vjerovatno, da oni danas i sami osjećaju, da oni tamo stoje na jednom beznadežnom položaju, koji oni pomoću svoje mornarice neće moći održati.“

Politička nepouzdanost u Grčkoj.

Rotterdam, 15. februara.

Atenski dopisnik „Daily News-a“ javlja: U Grčkoj se sve više dolazi do uvjerenja, da su liberalni Venizelisti pri izborima bili pogriješnog mnijenja. Pristalice Venizeloseve računaju sada na promjenu vlade, ali oni su u zabludi. Istina, u kabinetu postoje neke nesuglasice, koje će izbiti pri naimenovanju sljedbenika Theotokisovog, ali ovo neslaganje ne mora izazvati krizu. Dopisnik misli, da će se za kratko vrijeme objavit opasno stanje. Pristalice Venizelosa se plaše, da se ovo izuzetno stanje ne upotrijebi na suzbijanje liberalne agitacije. Politika u Atheni lebdi nad vulkanom. Odnosi prema ententi idu samo prividno na bolje. Vatrene prefekti smatraju postupke entente kao pretnju, mobilisana vojska je pod zapovjedništvom časnika, od kojih većina dijeli kraljevo mišljenje, da su Englezi i Francuzi upadači u Solunu.

Talijanska vojska na Krfu.

K. B. Bern, 15. februara.

„Bund“ donosi ovo saopštenje: Talijanski je poslanik u Ateni saopštio predsjedniku vlade Skuludisu, da će Talijani, radi reorganizovanja srpske i crnogorske vojske iskrcati na Krfu jedan odred svoje žandarmerije.

U svome je odgovoru dao ministar predsjednik Skuludis izraza svome čugjenju, što se sada iskrcavaju na Krfu i talijanske čete, kada zato nema nikakvih stvarnih razloga, jer je vojska, koju sile sporazuma već imaju na Krfu, sasvim dovoljna, da izvrši organizaciju srpske vojske. U Grčkoj je tako veliko ogorčenje, zbog najnovljeg nasilja, koga čine Talijani, da vlada o tome mora voditi računa i skida sa sebe odgovornost za posljedice, koje su neminovne poslije ovog koraka Italije.

Pored ove izjave, koju je dao Skuludis, grčka je vlada uputila još i energičan protest talijanskoj vladi.

Najnovije brzojavne vijesti.

Hapšenje ruskih časnika u Rumunjskoj.

Sofija, 15. februara.

Kako „Kambana“ doznaje, u Gjurjjevu su rumunjske vlasti uhapsile tri viša ruska časnika, koji su nosili bombe. Povedenom je istragom utvrgeno, da su sa ruske strane pripremani prepadi na Dunavu.

Francuski krediti.

K. B. Paris, 16. februara.

Ministar je finansija Ribot podnio danas komori zakonski predlog odnosno privremenih kredita za drugu trećinu godine 1916. Za opšte državne izdatke potrebni krediti iznose 7.081 milijun, od toga 6.333 milijuna za ratne troškove.

Briandovo zadovoljstvo o svom putu.

K. B. Paris, 16. februara.

U današnjoj ministarskoj sjednici podnijeli su Briand i Bourgeois opširan izvještaj o njihovom putu u Italiji. Oni su izjavili svoje veliko zadovoljstvo o postignutom uspjehu.

Dugovi zaraćenih država.

Beč, 11. februara.

Švicarski kreditni zavod procjenjuje u jednoj studiji dugove, koji su stvoreni usljed rata u zaraćenim zemljama. U koliko su ratni krediti mogli utvrditi, na svaku glavu stanovništva dolazi: Švicarska 106 franaka, Ugarska 217 fr., Austrija 324 fr., Njemačka 473 fr., Francuska 708., fr., Engleska 786 franaka.

Ruski zajam u Japanu.

K. B. Petrograd, 16. februara.

U prvom sjednici finansijskog odbora pod predsjedništvom ministra predsjednika Panin-Stürmera izjavio je direktor kreditnog ureda, da je pošlo za rukom, da se dobije zajam u Japanu. Odbor je zatim donio opredjelenja za zaključenje jednog 5% zajma od dvije milijarde rubalja.

Zrakoplovstvo u Engleskoj.

K. B. London, 16. februara.

„Daily Mail“ javlja, da se vlada odlučila da naimenuje ministra za zrakoplovstvo. Svo staranje oko ovoga uzeo je French u svoje ruke.

Ruski car na bojištu.

K. B. Petrograd, 15. februara

„Petrogradska brzojavna agentura“ javlja: Car je Nikola boravio od 11. do 13. februara na sjeverozapadnom bojištu, gdje je pregledao vojsku, osobito konjicu. Car je časnike svakog puka pozdravio govorom, kojim im zahvaljuje za požrtvovnost i izriče nadu, da će se svaki puk boriti, dok neprijatelj ne bude uništen.

Rusija protivu zasebnog mira iz straha od državnog bankrotstva.

Važan dodatak posljednjim Sazonovim izjavama.

Beč, 15. februara.

Ruski ministar inostranih djela Sazonov primio je, sad skoro, zastupnike petrogradskog novinstva i dao im je izvještaje o sadašnjem stanju. Izmeđju ostalog rekao je gospodin Sazonov:

„Zaseban mir nije mogućan ni za jednog saveznika, jer bez obzira na životne interese saveznika, koji će se do kraja boriti, nijedan političar u savezničkim državama neće će usuditi, da izneveri čast i dužnost, te da ne ispuni data obećanja. Osim toga, ne bi ni jedan od saveznika mogao zaključiti poseban mir već i s toga, što bi ovim postupkom izgubio ugled kod svih naroda, dakle bio bi politički bankrot. Borba mora do kraja biti izvedena još i s toga, što je neophodno potrebno, da se stvori mogućnost, da sve države dobiju političku i nacionalnu slobodu i da se otresu samovolje i častoljublja centralnih vlasti. S toga je potrebno, da se Njemačka učini bezopasnom.“

Gospodin Sazonov je iznio još jedan jak razlog, da se drži londonskog sporazuma. On je izjavio, da je zaključenje zasebnog mira izmeđju Rusije i centralnih vlasti iz zato nemoguće, što bi ovakovo zaključenje mira izazvalo bankrotstvo ruske države, i ni jedan državljanin ne može ovu odgovornost uzeti na sebe.

Ovaj je stav, u petrogradskom izvještaju, o Sazonovom radu, izostao.

Dnevne vijesti.

Povoljna zima.

U cijeloj Austro-Ugarskoj i Srbiji vlada u ovoj godini blaga zima, koja je usjevima dobro došla. Temperatura je vrlo rijetko padala ispod ništice. Jačim je hladnom vremenu redovno — kao i prošle nedjelje u Beogradu — predhodio snijeg, koji je usjeve pokrio i očuvao. U cijeloj Austro-Ugarskoj čine se pripreme za proljetne poljske radove, koji će otpočeti najduže za četiri nedjelje.

Zvanična objava.

Pošto prijave na naređen upis domaće stoke u Beogradu dolaze vrlo sporo, to se ovim putem najstrožije naređuje svima ovdašnjim pojednicima krupne i sitne domaće stoke kao: konji, rogata marva, svinje, ovce, koze, magarci, mazge, — da neodložno podnesu prijavu popisnoj komisiji koja radi u kancelariji uprave varoške trošarine na marvenom trgu — kralja Aleksandra ulica — najdalje do 20. februara 1916. Oni koji ovoj naredbi ne slijede biti će najstrožije kažnjeni. Od popisa oslobogjava se stoka u vojnoj upotrebi

C. i kr. kotarsko zapovjedništvo.

Grofica du Peyroux.

Centralni komite njemačkih društava Crvenog Krsta (Das Centralkomite der deutschen Vereine von Rothen Kreuz in Berlin G. W., Abgeordnetenhaus) traži obavještenja o mjestu stanovanja francuske grofice du Peyroux, rođene Laure de Malingnehen, koja je bila dodijeljena ljekarskoj misiji Crvenog Krsta u Beogradu. Ona je mjeseca augusta sa misijom došla u Beograd, i vjerovatno se još ovdje nalazila, kada su Beograd zauzele carske i kraljevske čete. Obavještenja treba uputiti upravi ovoga lista.

Red plovidbe mjestnog parobroda izmeđju Zemuna i Beograda.

Iz Zemuna u Beograd: 6, 8, 10, 12, sati prije podne; 2, 4, 6, 8, poslije podne; Iz Beograda u Zemun: 7, 9, 11, prije podne; 1, 3, 5, 7, 9.

Prevozne: Za osobe: I. mjesto 80 filira, II. mjesto 60 filira. Vojničke osobe plaćaju pol cijene. Za prtljag: Do 25 kg. plaća se 50 filira, do 50 kg. 70 filira. Za teži prtljag od 50 kg. plaća se još

za svakih daljnjih 25 kg. prije navedena cijena za 25 kg.

P. n. putnici imaju se za utovarivanje, istovarivanje i čuvanje prtljaga sami brinuti.

Za tovarni prevoz trgovačke robe plaća se 50 filira od 100 kg.

Mjestnu plovidbu između Zemuna i Beograda obavlja u parne dane Prvo c. kr. povl. dunavsko parobrodsko društvo a u neparne dane Kr. ug. riječko i pomorsko brodarsko društvo.

Predstava za civile u carsko-kraljevskom Kino pozorištu (prije Koloseum).

Program za predstavu u petak 18. februara:

- 1) U Abruzzama (prirodno);
- 2) Maks kao potpora domačice (šaljivo);
- 3) Veličina i propast (drama u 3 čina);
- 4) Lehmann u društvu (šaljivo);
- 5) Čilim (šaljivo).

Početak predstave u 3 i u 5 sati po podne.

Blagajna se otvara 3/4 sata prije predstave.

Proglas.

Svi žitelji Mačve na obalama Drine niže od Megjaša do Rače i diljem Save do Šabca, koji mogu dati obavijesti o nestalom kapetanu Oskar u pl. Tkalczu, zapovjedniku ug. IV/27 pučko-ustarškog etapnog bataljuna, umoljavaju se usrdno, da samo sigurne vijesti uz dobru nagradu dadu gospogji kapetanovoj.

Ovaj je zapovjednik 10. oktobra 1916. prigodom borbe na Drini bio u opasnosti, da će se utopiti, pa mu od onda nema traga. Opis osobe: niskog stasa, nešto okrupan, ćelav, zlatni zubi, vjenčani prsten s pismenima L. R. 27. X. 1906., crven prsten pečatnik, monogram O. T. Na svakom je dijelu njegovog ruha bila ušita bijela vrpca, a na njoj naštampano: Hauptmann Oskar von Tkalacz. Obavijesti neka se pošalju na uredništvo „Beogradskih Novina“ putem najbliže c. i kr. vlasti.

Narodna privrjeda.

Engleska kupovna žita u Rumunjskoj.

Iz Bukarešta javljaju „Pester Lloyd-u: „Adeverul“ javlja, da su poljoprivredna odjeljenja zaključila, da ne izdaju žito, koje su Englezi kupili.

Uvoz iz balkanskih zemalja u Austro-Ugarsku i Njemačku.

Kako rumunjski listovi javljaju nalaze se u rumunjskim lukama velike količine robe iz Turske, Grčke i Bugarske, koje su opredjeljene za Austro-Ugarsku i Njemačku. Iz Turske je prispjelo 500 vagona vune 50 vagona duhana i velika množina opijuma. Iz Grčke čeka 200 poštanskih paketa sušenih crijeva na daljnu otpremu. Bugarska dopremila je 55 vagona duhana, 617 vagona pasulja, 30 vagona gusaka, 20 vagona jaja, 40 vagona oraha, 20 vagona masti i veliku množinu žitarica.

Rumunjska vlada dozvolila je jednom izvozaču isvoz od 2000 komada svinja za Njemačku. Izvoz žitarica iznosi sada dnevno 250 vagona, a ovaj će se broj do skora još znatno povisiti.

Razne vijesti.

Zajednički ministar dr. Koerber u Sarajevu.

U nedjelju je zajednički ministar finansija dr. Koerber stigao u Sarajevo u pratnji odjelnog predstojnika pl. Gjurkovića, dvorskog savjetnika Kalmana i ministarjalnog savjetnika Bejgela. Na kolodvoru su ga dočekali zemaljski podglavica general pješadije pl. Sarkotić, zamjenik zem. podglavice dr. Unkelhässer i druga vojna i civilna lica.

D'Annunzio na indexu.

„The New York Herald“ piše u broju od 4. februara:

Posljednja djela Gabriela d' Annunzia, njegove patriotske pjesme, koja su oduševila sve Talijane, kako se čuje iz vatikanskih krugova, biti će zabranjene od „Indexkongregacije“.

Talijansko novinstvo nije se time još pohvalilo, i ako je za nju to isto tako malo tajna, kao što je

to bilo i za „New York Herald“ u Parisu. Ali tali janskom se narodu nesmiju reći takve stvari. Jer bi i talijanski narod mogao najzad doći do logičnog zaključka do koga je došao i Vatikan, koji u posljednjim djelima d'Annunzia vidi najprostije pamflete i obično draženje gomile, do čega se d' Annunzio spustio inspirisan engleskim zlatom.

Jedan nesretnik.

Jedan engleski mornar osugjen je u Liverpolu 2. ov. mj. s toga, što nije nastupio rad na jednom teretnom brodu admiraliteta, za koji je bio odregjen. Prema „Times“-u optužen je u svoju odbranu naveo, da su mu mornari zaprijetili, da će ga baciti u more, ako se ikada više pojavi na kome brodu. On je, kako sam veli, služio jedno za drugim na „Titanicu“, „Empressu of Ireland“, „Lusitaniji“ i „Teorizanu“ i bio je prisutan propasti sviju tih brodova, a ostao živ. Njegova slika, sa povješću sviju njegovih doživljaja, svuda je kinematographom obznanjena.

Zabranjena crnogorska himna u Rusiji.

„Ruskoje Slovo“ javlja, da je u carskom pozorištu zabranjeno svirati crnogorsku himnu.

Tko traži

namještenje, ili treba radne sile, najbolje je, da oglasi u „Beogradskim Novinama“.

Uprava: Čubra ulica br. 3.

Oglas za namještanje stoji 50 filira

Oglas za potražbu radne snage K 1-

KUPUJEM I PRODAJEM

SRPSKE MARKE

— Izdavačka knjižarnica —
GECA KOHN, Beograd
— Knez Mihajlova ul. 1. —

Mali oglasnik.

Gospojica — činovnik, koja je svršila trgovačku akademiju i koja je ranije bila činovnik jednog ovdašnjeg poduzeća traži namještenje u kancelariji ili pri kakvoj radnji. Vična je poslu na pisaćoj mašini. Pismene ponude slati uredništvu pod šifrom „Čin. 114“.

Zubni ljekar

Dr. med. J. STANKOVIĆ
Beograd — Kapetan Mišina ulica 3, prima od 9 sati prije podne do 5 sati po podne.
c 71

Tražim stan

po mogućnosti u središtu grada i opskrbu za bolja dva gospodina. Obratiti se upravi ovog lista pod „broj 6“.
c 76

Stan

sa dvije sobe i kuhinjom, bez namještaja, elektr. osvjetljenje — kao i jedna soba sa namještajem zasebnim ulazom, elektr. svjetlo izdaju se odmah. Prijestolonasljednika ul. 21. Stari Spomenik.
c 81

Prof. njemačkog jezika

poučava učenike gimnazijske iz sviju predmeta po umjerenom cijeni. Predavanja mogu biti, pored srpskog i na njemačkom jeziku. Adresa: kafana „Užice“ Kralja Aleksandra ulica.
c 91

Prodaje se pokućstvo

Pop Lukina ul. 12. c 84

Trgovci

koji bi odnosno svojih obaveza prema svojim povjericima željeli izravnati nesudijskim putem, mogu se sa pouzdanjem obratiti E. M. Vajdi, kralj. ugarskom oficijalu u pens. Beograd, kraljice Natalije ul. 68.
78

3 stana za izdavanje

sa jednom sobom i kuhinjom i ostalim pripadležnostima. Stanovi se nalaze u produžetku Pozorišne ulice br. 37. Upitati u istoj kući.
c 79

Cjelokupni namještaj

za dvije sobe i kuhinju, skoro nov, kao i kuhinjska peć, prodaju se zbog premještanja stana po umjerenom cijeni. Prote Matije ulica 76.
c 80

Šovljanski Ljublaša

neka dogje svom bratu Gavri u Pakrac. Rakila je umrla.
c 90

Traži se stan,

od 5—6 soba i ostalim udobnostima od Slavije do Kalimegdana ili neposrednoj blizini. Ponude pod „Elftno 130“ Administraciji.

Izdaje se,

namještena soba u okolini Terazije, sa elektr. svjetlom, zaseban ulazak. Balkanska ul. 23.

Traži se,

samostalan urarski (sajdžijski) radnik sa Čačak. Plaća je polovica prihoda. Ponude na K. u. K. Kreiskommango Čačak.

Činovnik

srednjih godina, trg. obrazovan, spreman za sve kontoarske poslove, magacionera, nadzornika ili tome podobna, nudi se industrijskim poduzećima, trgovcima i t. d. Govori i korespondira potpuno njemački i hrvatsko-srpski a po potrebi i ugarski i rumunjski. Ponude pod „Gj. M. 129“ administraciji lista.
c 86

Njemački dopisnik

sa dugogodišnjom praksom, stenografira i radi na pisaćoj mašini traži namještenje, po mogućnosti na sahat. Ponude pod „F. S.“ 128 na administraciju.
c 88

Bravarska radnja

Lomina ulica br. 44. Opravljam brave, ključeve, vodovod, klozete, kupatila, zapušenu kanalizaciju i t. d. Boža Gjurić, prije M. Vujić.
c 77

Nestali.

Nikola Matić

hotelier kod „Bitolja“ traži svoga sina Milivoja Matića, koji je nestao na putu od Kruševca za Beograd. Pismena izvješća valja uputiti administraciji ovog lista pod „Nikola Matić“.
c 89

Moja kemička čistiona i bojadisaona odijela, opet je za moje mušterije otvorena.

Anton Kellner

Bojadisar i kemički čistilac.

— BEOGRAD, Zelena venac br. 14. —

Tvornica: DUŠANOVAC, KRALJEVA UL. 16.

CARO I JELLINEK DR. S. O. JAMSTVOM

Beč I., Deutschmeisterplatz 4.

rodužnice: Bodenbach, Budapest, Halbstadt i Trst preuzimaju prevoze sviju vrsti u balkanske države.

Upute badava.

PIVO
REDOVNO TOČI BAJLONOVA PIVNICA, CETINJSKA ULICA BROJ 25.

Berthold Goldstein

BEOGRAD, Simina ulica 16

koji po naročitom odobrenju c. i kr. vlasti
:: otvorio u Beogradu ::

izvoznju i uvoznju trgovinu

preporučuje za sada svoje usluge za uvoz

životnih namirnica i konsumnih artikala

sviju vrsta. Docije će početi rad i sa izvozom. Za sada treba brzogave i pisma upućivati na adresu

Berthold Goldstein, Zemun

Agenturska i posrednička radnja

Sándor Pollák

— NOVI SAD, Ulica Kossuth Lajoš 11, —

preporučuje svoje prvoklasno komisiono stovarište, kao i svoje prvoklasno posredništvo.